

مروری بر خواص کاربردی عطرمایه گیاهان تیره نعناع در مواد غذایی

مسعود کاظمی نیا^۱، دکتر رزاق محمودی^۲، دکتر پیمان قجربیگی^۳

^۱ دانشکده بهداشت دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۲ مرکز تحقیقات میکروب‌شناسی پزشکی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

^۳ مرکز تحقیقات ایمنی محصولات بهداشتی دانشگاه علوم پزشکی قزوین، قزوین، ایران

آدرس نویسنده مسؤول: قزوین، دانشگاه علوم پزشکی قزوین، مرکز تحقیقات میکروب‌شناسی پزشکی، تلفن ۰۲۸-۳۳۳۶۹۵۸۱
تاریخ دریافت: ۹۵/۱/۲۲؛ تاریخ پذیرش: ۹۵/۹/۱۵

*چکیده

زمینه: گیاهان دارویی به دلیل خاصیت ضد میکروبی، ضد اکسیدانی و داشتن ضرر کم‌تر نسبت به ترکیب‌های شیمیایی استفاده گسترده‌ای پیدا کرده‌اند. همچنین اثبات سرطان‌زا بودن بعضی از ترکیب‌های شیمیایی، بر اهمیت استفاده از گیاهان دارویی افزوده است.

هدف: بررسی حاضر در خصوص کاربرد گیاهان تیره نعناعیان در صنایع غذایی انجام شد.

مواد و روش: در این مطالعه مروری، ۴۲۸ پژوهش انجام شده درباره خواص کاربردی عطرمایه گیاهان تیره نعناعیان در صنایع غذایی از سال ۱۳۸۵ تا ۱۳۹۵ (یک دهه)، بررسی شدند. این اطلاعات با مراجعه به پایگاه‌های اطلاعاتی SID, Elsevier, Science Direct, Pub Med, Civilica, MagIran. سازمان جهانی بهداشت، سازمان خواربار و کشاورزی ملل متحد براساس کلیدواژه‌های *essential oil*, *Lamiaceae*, *Antimicrobial effect*, *Antioxidant activity*, *species*، عطرمایه، تیره نعناعیان، فعالیت ضد اکسیدانی و اثر ضد میکروبی جمع‌آوری شدند. **یافته‌ها:** گیاهان تیره نعناعیان در گذشته فقط به عنوان طعم‌دهنده در مواد غذایی (به خصوص لبنیاتی مانند دوغ و ماست) استفاده می‌شدند. با گذشت زمان و پیشرفت علم، اهمیت نگاه‌دارندگی این تیره آشکار شد تا جایی که خاصیت ضد میکروبی و ضد اکسیدانی آن بر طعم و بوی این گیاه غالب گردید.

نتیجه‌گیری: با توجه به پژوهش‌های صورت گرفته، می‌توان از عطرمایه تیره نعناعیان به عنوان ماده ضد میکروبی و ضد اکسیدانی به طور مستقیم در ماده غذایی یا پوشش بسته‌بندی استفاده کرد. به نظر می‌رسد عطرمایه و عصاره گیاهان تیره نعناعیان می‌توانند در کاهش و جلوگیری از رشد میکروب‌های بیماری‌زا در مواد غذایی نقش داشته باشند، اما مطالعه‌های بیش‌تری مورد نیاز است.

کلیدواژه‌ها: عطرمایه، تیره نعناعیان، فعالیت ضد اکسیدانی، اثر ضد میکروبی